

Тема. Зворушлива симфонія першого кохання (образи Ассоль і Грея)

Мета: проаналізувати образи Ассоль і Грея, їх духовно-емоційний світ; розвивати аналітичні здібності, вміння характеризувати образи персонажів, спираючись на текст, порівнювати їх та робити висновки; сприяти вихованню в учнів кращих моральних якостей, віри в прекрасну мрію і бажання її досягти.

Обладнання: портрет О. Гріна, тексти повісті «Пурпурові вітрила», QR-коди, печворк, мушлі, мобільні телефони, проектор, мультимедійна презентація у форматі Prezi, сукня для Ассоль.

Перебіг уроку

*Любов - це невідома країна, і ми всі
пливемо туди кожен на своєму кораблі,
і кожен з нас на своєму кораблі капітан
і веде корабель своїм власним шляхом.
М. Пришвін*

Слайд 1.

I. Мотивація навчальної діяльності.

1. «Пароль» (учні по черзі називають слово, словосполучення, що стосуються теми заняття. Таким чином відбувається швидке налаштування на роботу).

Учитель.

Там, где вершины гор целуют небеса,
Где воздух так прозрачен, свеж и чист,
Где у подножия в цветах блестит роса,
Я выну из кармана белый лист.
И напишу на нём всё то, что я хочу,
И нарисую то, что люблю мне...
И вот уже в мечтах своих лечу,
К далёкой и загадочной стране,
Где жизнь светла, чиста и хороша,
Где нет ни горестей, ни мелочных забот,
Где замирает от волнения душа,
А сердце веселится и поёт.
Я этот мир хочу вам показать,
И рада поприветствовать друзей!
Давайте вместе в облаках летать
И быть душою чище и добрей...

Мрії... Таке просте слово, а як багато ми чекаємо від нього! Воно наповнює наше життя різнобарвною веселкою, ніжною мелодією радості, ванільно-полуничним ароматом щастя. Мрії роблять нас добрішими, красивішими, активнішими!

2. «Асоціативний мікс».

- Які асоціації виникають у вас при слові «мрії»?
- Які звуки ви чуєте?
- Якщо це слово спробувати на смак, то як воно смакуватиме?

Учитель. У кожної людини своя мрія. Хтось мріє здійснити подвиг, хтось – відкрити нову планету, побудувати будинок чи підкорити вершину. Але з упевненістю можу сказати, що неможливо знайти людину, яка б не мріяла про кохання..., справжнє, взаємне, всеперемагаюче і вічне. Кохання, яке дає людині крила. Коли ми розгортаємо книгу Олександра Гріна «Пурпурові вітрила», то одразу поринаємо у світ, створений письменником, повний романтики, світ, в якому прекрасне, нездійснене - можливо. У цьому світі живе маленька довірлива дівчинка Ассоль, яка очікує на диво. Це світ Грея, хлопчика-чудотворця, що заліковує Христу закривавлені рани. Він пізніше стане сміливим капітаном із дивною «летючою» душею. Це світ, де зустрічається «чарівник» Егль, який обіцяє щастя. Перед нами світ любові і мрії; захоплюючої казки, фантастики; світ, який вчить сподіватися, вірити і чекати, любити, творити щастя своїми руками.

II. Актуалізація навчальних знань учнів. Оголошення теми і мети уроку.

Учитель. Сьогодні ми з вами вирушаємо до Каперни, невеличкого селища на березі моря, жителі якого не вірять у чудеса, не вміють любити і не бачать краси навколишнього світу. Сірі будинки, червоні вікна, пожовклі скатертини. Безрадівне життя, де немає місця пісні і мрії. Але ... саме тут розквітне одна казка, яку запам'ятають надовго. Хто ж стане її героями?

Слайд 2.

1. «Печворк» (від англ. *patchwork* — «ковдра, покривало, виріб із різнокольорових клаптів», інформація "клаптиками", потрібно доповнити необхідним - якщо є подія, то вписати підказку)

У кожного з вас на парті є печворк, але в ньому не вистачає деяких «клаптиків». Вам необхідно підібрати цитати, які характеризують певного героя, і заповнити ними відповідні «клаптики» печворку. (Представлення результатів роботи груп)

Слайд 3.

2. «Поміркуймо». Розшифрувавши QR-коди і виконавши завдання, ви дізнаєтеся про тему нашого уроку (Використовуючи мобільні телефони, учні збирають пазли картинок, на яких зображені Ассоль і Греї)

Слайд 4.

Учитель. Тема уроку «Зворушлива симфонія першого кохання (образи Ассоль і Грея)». (*Запис у зошиті дати і теми уроку*). На уроці ми дамо характеристику образам головних героїв повісті, дослідимо, як розвивалися стосунки між ними, будемо вчитися висловлювати власну думку і обґрунтовувати її.

III. Робота над темою уроку.

(Звучить тиха мелодія моря)

Слайд 5.

1. «Ефект присутності».

Уявіть собі, що зараз ви знаходитесь на золотому березі моря. До вашого обличчя ніжно торкається легенький вітерець, пустотливо грається волоссям і шепоче на вушко компліменти. Ваші ніжки потопають у гарячому піску, а деякі неслухняні піщинки навіть намагаються зазирнути вам в очі. Ваша душа наповнюється радістю, сонцем, щастям. А за декілька метрів від вас переливається всіма кольорами райдуги безмежне море. Море... Воно ніколи не буває одноманітним, нецікавим, бо щодня, навіть щохвилини різне. Таємниче, мінливе, неосяжне - воно хвилює душу, не залишає байдужим серце. Попросіть його стати для вас символом нових відкриттів, звершень, підкорення вершин. Ви відчуваєте, як ваше тіло наповнюється енергією моря, сонця, неба? Тепер вам все під силу! Подякуйте природі за те, що наситила вас життєдайною енергією. Ви чуєте, як весело бешкетують хвилячки, граючись, переганяють одна одну: хто з них швидше домчить до берега. Придивіться до них: на своїх гребнях вони несуть подарунок – мушлі. Візьміть їх до рук (*на кожній парті лежать мушлі*). Які вони на дотик? Шорсткі чи гладкі? Теплі чи холодні? Якої вони форми? Потримайте їх у долонях, що відчуваєте? (*Відповіді учнів*). Піднесіть мушлі до вуха. Яку мелодію нашіптує вам море? (*Відповіді учнів*)

Учитель. Ми чуємо шум моря, пісню хвиль. Ми бачимо на березі Ассоль, яка мріє про справжнє кохання. А десь далеко-далеко у величному замку живе шляхетний, сміливий хлопчик, який трішки пізніше вимовить такі слова: « Я прихожу к той, которая ждет только меня, я же не хочу никого другого, кроме нее...благодаря ей я понял одну нехитрую истину». Які ж вони, наші герої?

Слайд 6.

(Звучить уривок пісні «Пурпурові вітрила» - про Ассоль)

Слайд 7.

Бесіда.

- Розкажіть про дитинство Ассоль? Як склалися її стосунки з однолітками?

- Хто допоміг їй не озлобитися проти людей, залишитися, як і раніше, доброю дівчинкою? (Вона носила товар в місто, батько розповідав їй своєрідні фантастичні історії про життя. Вона жила у світі мрії)

Слайд 8.

- Яку долю напроорокував їй Егль? Зачитайте. («В Каперне расцветет одна сказка. Ты будешь большой, Ассоль. Однажды утром в морской дали под солнцем сверкнет алый парус. Сияющая громада алых парусов белого корабля двинется, рассекая волны, прямо к тебе. Корабль подойдет величественно к самому берегу под звуки прекрасной музыки; нарядная, в коврах, в золоте и цветах, подплывет от него быстрая лодка... Ты увидишь храброго красивого принца. Он будет стоять и протягивать к тебе руки. «Здравствуй, Ассоль! Далеко-далеко отсюда я увидел тебя во сне и приехал, чтобы увезти тебя навсегда в свое царство». Он посадит тебя в лодку, привезет на корабль, и ты уедешь навсегда в блистательную страну, где всходит солнце и где звезды спустятся с неба, чтобы поздравить тебя с приездом»)

Слайд 9.

- У чому незвичайність Ассоль? (Кожна риса Ассоль була виразно легка і чиста, як політ ластівки. Вона розмовляла з деревами, жучками. Щастя сиділо в ній пухнастим кошенятком. На її обличчі читалося мимовільне очікування прекрасного)

- Як називають дівчину ті, хто зміг розгледіти цю незвичайність?

(«Прекрасная неизвестность» - Эгль.

«Мокрая драгоценность» - автор.

«Дивное художественное полотно» - матрос Летика.

«У нее богатое изображение, - говорит угольщик Филипп, - корзина зацветет».

«В ней две девушки, две Ассоль: одна – дочь матроса, ремесленника, другая – живое стихотворение» - автор)

Учитель. Звичайно ж, дуже хочеться захистити тендітну Ассоль. І в повісті є такий герой - Грей.

Слайд 10.

(Звучить уривок пісні «Пурпурові вітрила» - про Грея)

Слайд 11

Бесіда.

- Як і Ассоль, Грей змушений був грати один. Чим же був заповнений світ його дитинства? (Він жив у своєму світі: грався один на задньому дворі замку, невтомно вивчав замок, роблячи вражаючі відкриття, багато часу проводив на пустирі, досліджуючи навколишній світ)

- Які вчинки героя, скоєні в дитинстві, характеризують його як лицаря, захисника слабких і беззахисних? («Я не могу допустить, щоб при мені стирчали з рук цвяхи і текла кровь», - пояснив свій вчинок Артур, коли замазав блакитною фарбою рани Христа на картині». Щоб пережити чуже страждання, обварив руку. Розбив порцелянову скарбничку і подарував Бетсі гроші від імені Робін Гуда).

- Яку роль зіграла в долі Грея картина, що висіла над дверима бібліотеки? («Картина изображала корабль, вздымающийся на гребень морского вала... Но всего замечательного была в этой картине фигура человека, стоящего на баке спиной к

зрителю... Он был судьбой, душой и разумом корабля... . Грэй несколько раз приходил смотреть картину. Она стала для него тем нужным словом в беседе души с жизнью, без которого трудно понять себя. В маленьком мальчике постепенно укладывалось огромное море).

- «Грэй родился капитаном, хотел быть им и стал им». Що робить хлопець для досягнення своєї мрії? (*«Грэй шел к цели с стиснутыми зубами и побледневшим лицом»*).

Учитель: Але ось мрії Грея стали поступово збуватися: він - капітан власного корабля «Секрет». З волі долі його корабель прямує в бік Лісса. Звечора Грея долала незрозуміла туга, ніби невидима сила штовхала його зійти на берег. Підемо і ми за ним.

(Звучить мелодія - вальс Є.Дюги)

Слайд 12

Учитель.

... он не помнил, как попал в эти места. С изумлением видел он счастливый блеск утра, обрыв берега среди ярких ветвей и пылающую синюю даль; над горизонтом, но в то же время и над его ногами, висели листья орешника. Мелькнув с листа, капля росы растеклась по сонному лицу холодным шлепком. Везде торжествовал свет. Остывшие головни костра цеплялись за жизнь тонкой струёй дыма. Его запах придавал удовольствию дышать воздухом лесной зелени дикую прелесть. Грей вышел из чащи в кустарник, разбросанный по скату холма. Дымила и горела трава, влажные цветы выглядели как дети, насильно умытые холодной водой. Зелёный мир дышал бесчисленностью крошечных ртов, мешая проходить Грэю среди своей ликующей тесноты. Капитан выбрался на открытое место, заросшее пёстрой травой, и увидел...

- Кого побачив Грей? (*Сплячу дівчину*)

- Які почуття наповнили його душу? (*«Быть может, при других обстоятельствах эта девушка была бы замечена им только глазами, но тут он иначе увидел ее. Всё стонулось, всё усмехнулось в нем. Разумеется, он не знал ни ее, ни ее имени, ни, тем более, почему она уснула на берегу, но был этим очень доволен. Он любил картины без объяснений и подписей. Впечатление такой картины несравненно сильнее: её содержание, не связанное словами, становится безграничным, утверждая все догадки и мысли»*)

Слайд 13

Приём «Интрига».

У мене в руках знаходиться скринька. Як ви вважаєте, що там може бути? (*Відповіді учнів*) Так, це каблучка. Звідки вона в Ассоль? (*«Грэй снял с пальца старинное дорогое кольцо, не без основания размышляя, что, может быть, этим подсказывает жизни нечто существенное.. Он бережно опустил кольцо на малый мизинец девушки...»*)

Учитель. Це був перший крок назустріч мрії Ассоль. Чому він так вчинив? (*«Я делаю то, что существует, как старинное представление о прекрасно-несбыточном, и что, по существу, так же сбыточно и возможно, как загородная*

прогулка. Скоро ви увидите девушку, которая не может, не должна иначе выйти замуж, как только таким способом, какой развиваю я на ваших глазах... . Я прихожу к той, которая ждет и может ждать только меня, я же не хочу никого другого, кроме неё, может быть, именно потому, что благодаря ей я понял одну нехитрую истину».)

Слайд 14

(Уривок із фільму «Пурпурові вітрила»)

Слайд 15

Учитель: Отже, передбачення Егля збулися. Коли наступного дня стало світати, корабель був далеко від Каперни. Частина екіпажу як заснула, так і залишилася лежати на палубі; трималися на ногах лише рульовий та вахтовий. З грифом віолончелі у підборіддя сидів на кормі замислений і хмільний Циммер. Він сидів, тихо водив смичком, змушуючи струни говорити чарівним, неземним голосом, і думав про щастя .

Слайд 16

«Асоціативний портрет».

У кожного життя розмальоване своїми фарбами. Які кольори будуть переважати в мережеві долі Ассоль, Грея? За допомогою символу, кольору ліній, створіть портрет головних героїв твору (*робота в четвірках*). Поясніть свій вибір.

Учитель. Ассоль і Грей знайшли своє щастя, бо вони вміли мріяти, вміли любити, мали «дивну летящую душу», що підноситься над буденністю.

Слайд 17

«Рецепт щастя від Ассоль і Грея».

Використовуючи технологію доповненої реальності, (HP Reveal Studio – конструктор доповненої реальності) запишіть «Рецепт щастя», який залишили для вас Ассоль і Грей.

Слайд 18

Мрій!

Кожного дня відкривай для себе цей безмежний, неповторно прекрасний світ!

Повір у казку!

Здійсни мрію іншого!

Будь добрим, чуйним!

Іди назустріч диву!

Відчуй зворушливу симфонію кохання!

Зрозумій, що дива можна творити власними руками!

IV. Рефлексія.

Учитель. Можливо, ця книга змусить вас раптом побажати щастя так пристрасно, як його бажала Ассоль, і наповнить вас очікуванням дива. Можливо, ви захочете, як Грей, побудувати для кого-небудь корабель і плисти під пурпуровими вітрилами. Грін назавжди подарував нам це очікування і це прагнення, і сам до кінця своїх днів зберіг у душі вірність своєму світу. Саме ця вірність, що не

проходить із роками, отримує свою нагороду. Якщо ви розкриєте цьому світу своє серце, то повірите, що «над океаном алые взметнутся паруса, и скрипка пропоет над океаном».

(Звучить музика Сергія Чекаліна)

Слайд 19

«Твір за метафорою»

Протягом уроку звучали чарівні слова *«любов, мрія, диво»*, які підсвідомо робили нас щасливими. Я пропоную вам написати із цими словами-темами твір за метафорою, який складається із шести характеристик, розташованих у певній послідовності:

1 рядок – колір

4 рядок – зовнішність

2 рядок - смак

5 рядок – звук

3 рядок – запах

6 рядок – якість переживання

Мрія – це яскраві бірюзові повітряні кульки

Мрія – це гіркувато-солодка львівська кава

Мрія – це ванільний аромат цукерок

Мрія схожа на гірську вершину, вкриту сріблястим снігом

Мрія – шепіт хвиль, що набігають на морський берег

Мрія наповнює людину щастям.

Слайд 20

V. Домашнє завдання

Написати лист О. Гріну, де висловити власні враження про фейерію «Пурпурові вітрила» або оформити титульну сторінку книги, написати есе «Зворушлива історія першого кохання» або створити плейкаст*

Заключне слово вчителя.

Корабель з пурпуровими вітрилами – це корабель моєї мрії, що з останнім відблиском сонця відпливає у морську далечінь, туди, де живуть і здійснюються наші мрії. Я хочу вам побажати: відкиньте сумніви, пливіть з безпечної гавані, підкорюйте вітер своїми вітрилами, досліджуйте, мрійте, підкорюйте нові вершини, відкривайте нові землі!

Слайд 21

(Перегляд відео «Мрій. Став цілі!»)

*Сорока Інна Іванівна,
учитель зарубіжної літератури
КУ Сумська ЗОШ № 5*

